

OTUZ DÖRT YILLIK KIBRIS HALK KÜLTÜRÜ ARAŞTIRMACILIĞIMDA GELDİĞİM NOKTA

Saim SAKAOĞLU*

Özet:

Bugün 72 yaşındayım (d. 1939). 1977 yılından beri KKTC üzerine yazmaktayım. Kitap yazdım, makale yayımladım, bildiri sundum, vb. üç Kıbrıs gezim de bildiri sunma amaçlıydı: 1990, 1993 ve 2009. KKTC üzerine Türkiye’de ilk halk kültürü yazılarını yayımlayanların öncülerindenim. Buradaki yayın listesinin pek çokları ilk defa okunacaktır. Amacımız, yapılacak çalışmalara katkı sağlamaktır.

Anahtar kelimeler: KKTC, halk kültürü, bibliyografya.

The Point I Achieved in 34 Years on My Research About Cypres Folk Culture

Abstract:

I was born in 1939 and I am 72 years old now. I have been on the researches about Northern Cyprus Turkish Republic’ issues since 1977. I published books, academic articles and submitted papers to academic conferences. I went to NCTR three times and the aims of my three trips were to submit my academic papers to the conferences that they were in 1990, 1993 and 2003. I am one of the pioneers that conducted academic researches on the folk culture of NCTR. The list of the researches that will be taken place here will be seen for the first time. Our main purpose is just to give hand to the further researchers.

Keywords: NCTR, folk culture, bibliography

---

* Prof. Dr.

Kıbrıs'ı tanımamın tarihini kesin olarak bilemiyorum. *İlk Atlas*'ta, şehir bulma oyunu oynarken gözüm Mersin'den, o zamanki güzel adıyla İçel'den veya Antalya'dan aşağılara kayıverirdi de elini anavatana uzatan bu güzel adayı öylece mi görüverdim, yoksa Ankara Radyosunun sınırlı yayınları arasında bir genel valinin adının önünde yer aldığı için mi işitiyordum, hatırlayamıyorum. Ancak Kıbrıs'ın benim gündemime düşmesi, ülke gündemiyle aynı günlere rastlar. Anlatayım.

Kıbrıs diye bir adanın varlığını biliyoruz ama ne kadar bizim olduğunu bilemiyoruz. Ancak birden Kıbrıssız günümüz geçmez oluyor. Ülkede mitingler düzenleniyor, bu toplantılar Ankara Radyosundan bütün ülkeye duyuruluyordu. Lise üçüncü sınıfta olduğum yıl, sonradan Kültür Bakanlığına kadar yükselecek olan Konyalı Hukuk Fakültesi öğrencisi Ağâh Oktay Güner'in öncülüğünde düzenlenen Konya mitinginde yer alan on binlerce Konyalıdan biri de bendim. Hep bir ağızdan haykırıyorduk! “Ya taksim ya ölüm!” “Kıbrıs bizim canımız, feda olsun kanımız!” Artık Kıbrıs gündemimize oturmuştu. Zaten Londra ve Zürih anlaşmaları, dönemin dışişleri bakanının adı da gazetelerde sık sık yer alır olmuştu.

İç politik olayların alabildiğince şaha kalktığı bir dönemde bir de Kıbrıs gündemdeki yerini almıştı. Artık benim de ‘Kıbrıs’ diye bir gündemim vardı.

Aradan on yıla yakın bir süre geçti. Kıbrıs'la ilgili çok şeyler okuduk. Bu arada ben de üniversiteyi bitirip, iki buçuk yıllık lise öğretmenliğinden sonra üniversite asistanı olmuşum. Artık az da olsa derslere giriyor, sayısı yedi olan üniversitelerden biri olan Atatürk Üniversitesine yurdun dört bir tarafından gelen öğrencilerimle tanışıyordum. Edirne'den Kars'a, Muğla'dan Van'a kadar pek çok öğrenciye ders veriyor veya bazılarının tez danışmanlığını yürütüyordum.

Bu arada bir öğrencimin adı dikkatimi çekmişti: Osman Celil. Bu ad, Çapa Yüksek Öğretmen Okulunda okurken arkadaşlarımız olan Mustafa Hasan'ı, Mehmet Hüseyin'i hatırlatıyordu. Acaba Osman da Batı Trakya'dan gelen bir öğrencimiz miydi? Çünkü bizde kişi adlarının soyadı olarak kullanılması ancak yeni adlarda görülüyordu, geleneksel adlarda bu durum söz konusu değildi. Mesela Ali Altan da olurdu, Altan Yüce de olurdu da Ali Hasan, Mehmet Hüseyin olmazdı.

1971 yılında mezun olduğuna göre 1967-1968 kayıtlı olan Osman Kıbrıs'tan geliyormuş. O, bizim bölüme gelen ilk Kıbrıslı öğrenciydi. Ertesi yıl Baf'tan Ertan Mahmut, Limasol'dan Hasan Sami, Girne'den Ziya Hüseyin de öğrencilerimiz oldu. Ertan ile Hasan dil dalında bitirme tezi hazırlamışlardı. İncelemeye esas olan metinler Kıbrıs halk edebiyatının güzel örneklerini içine alıyordu. Zaten Ziya ile Magosa'dan gelen Osman, halk edebiyatı dalında tez hazırlamışlardı. Benim Kıbrıs'a ilk sanal çıkarmam bu tezlerle gerçekleşmişti. Artık Kıbrıs aksanını dinliyor, orada kullanılan kelimeleri öğreniyordum.

Kıbrıs üzerine ilk yazımı kaleme almamın da güzel bir hikâyesi var, onu anlatmadan geçemeyeceğim.

Bizim alanın insanları onu çok yakından tanırdı. Hatta Türk dünyasının sorunlarına eğilen herkes onu çok yakından tanırdı. Yüreği hep Türk'ten, Türk kültüründen yana atardı. Ta ki 2008'in 28 Ekimine kadar. O artık aramızda değil... Anlatmaya çalıştığımı ad, Prof. Dr. Şükrü Elçin'den başkası değil. Kendisiyle, geçen yıl ebediyete uğurlama törenini yaptığımız Hacettepe Üniversitesinin Merkez Binasında tanışmıştık. Prof. Dr. İhsan Doğramacı'nın önerisi doğrultusunda görev aldığı Hacettepe Üniversitesinde Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü kurmaya çalışıyordu. Alanımızın tek doçenti idi, profesörümüz bile yoktu. İşte bu muhterem insan yıllarca sonra, elime bir dergi tutuşturarak dedi ki:

“Saimciğim, bu dergiyi tanıtan bir yazı istiyorum.”

Dergi, Kıbrıs'ta yayımlanan *Kaynak* idi. *Türk Kültürü*'nde bir 'Dergiler' dizisi vardı. Ben de, *Kaynak*'ı o dizinin dokuzuncu dergisi olarak tanıtmıştım. Hocamızın bu dergiyi tanıtmaya işini bana vermesinin sebebi, dergide yer alan 'Folklorumuzdan Seçmeler' başlıklı bölümünde Şair Remzi'nin 17 hanelik 'Kıbrıs Destanı'nın yer almasıydı. İyi ki hocam bana böyle bir görevi vermişti. Böylece bizim sanal Kıbrıs çıkarmamız gerçeğe dönüşüyordu. Bu yazımın tarihi Ocak 1977 olduğuna göre bu görevin bana verilmesi Ekim veya Kasım 1976 olmalıydı.

O hâlde 'hattımdan Kıbrıs'a dair' bir şeylerin yazılmasının üzerinden 33 yıl geçmiş. Biraz sonra tanıtacağım ve 1982 tarihini taşıyan 'Kıbrıs Bibliyografyası' adlı yazımı bu açıdan incelediğimde görüyorum ki, benden önce Kıbrıs'la ilgili yazanların sayısı bile fazla değil... Onlar da aramızdan ayrılmışlar. Prof. Dr. Oktay Aslanapa, Prof. Dr. Semavi Eyice, Prof. Dr. Tuncer Gülensoy, Prof. Dr. Halil İnalçık, Özcan Mert, İrfan Ünver, Prof. Dr. Gönül Öney ve belki bir iki ad daha... Bunların da tamamına yakını tarih ve sanat tarihi üzerine yazmışlar.

İşte böyledir benim Kıbrıs er meydanına yani yazı çizi alanına çıkışım. Bakalım daha sonraki yıllarda neler yapmışım. Önce şunu peşinen söylemek isterim ki çalışmalarım da yer verdiğim kültür ürünlerini kimden aldığımı birer birer belirttim, yani başkalarının derlediklerini kendim derlemiş gibi yapıp 'intihal' adı verilen bilimsel hırsızlığa kapı açmadım. Bu arada iki notu eklemek isterim. Kıbrıs'la ilgili bir yazımdaki son örnek, dergide yer kalmadığı için konulamamış ama onunla ilgili dipnotumuza yer verilmiştir. Yani biz yayımlanamayan derlemelerin bile kaynağını veriyoruz! Öbür not ise, rahmetli Prof. Elçin *Kıbrıs Masalları* adlı kitabımın kaynaklarını verirken kısaltma yoluna gittiği için bir 'zor anlaşılır' durum ortaya çıkmıştır.

Gelelim Kıbrıs'la ilgili yazılarımıza... *Kaynak* dergisinin tanıtımından dört ay sonra, yine aynı dergide ilk makalem yer alır. 1974 Barış Harekâtı

üzerine Anadolu’da o kadar çok efsane anlatılmaya başlanmıştır ki... Ben bunlardan birkaç tanesini bir araya getirip yayımladım. Bu konuda o kadar çok kişi yazı kaleme aldı ki... İyi ki biraz daha beklememişim. Veya benim yayınım başkalarını da harekete geçirmişti.

Aşağıda, Kıbrıs’ımızla ilgili yayımlarımın, belirli bir düzen çerçevesinde tanıtımı yapılacaktır. KKTC’nin su yolu yapıldığı günlerden çok önceleri bu adaya eğilip kalem oynatan birisi olarak bakalım neler yapmışız? Burada yer alan yazıların hiç birisi doktor veya doçent olmak, hatta profesörlüğe yükselmek için yazılmış ‘hızlı’ yazılar değildir; bir sevginin ürünüdür. Onun için bu satırların sahibinin yazdıklarının tamamı bilimin ‘hasbik’ kuralıyla örtüşmektedir.

Ayrıca şunu da hemen belirtmeliyim. Ben bir süredir yoğunlaştırdığım konularla ilgili yayımlarımı belirli başlıklar altında ve kendi imzama yayımlıyorum. İkisinin adını verdiğim bu ve benzeri yazılarımızla bu yolun tutulması inandırıcılıktan kaynaklanmaktadır: Yazılarımın nerde çıktığını en iyi ben bilirim! Ayrıca 1989’dan yani 20 yıldan beri dünya tatlısı öğrencilerim de bu konuda hocalarını yalnız bırakmadılar, belirli konulardaki yayımlarımı bilimsel olarak ve bir bibliyografya bütünlüğüyle tanıttılar: Prof. Dr. Ali Berat Alptekin, Dr. Aziz Ayva, Yrd. Doç. Dr. Sinan Gönen, Yrd. Doç. Dr. Hatice İçel, Yrd. Doç. Dr. Nedim Bakırcı bunların önde gelenleridir.

İşte, benim imzama çıkan benim çalışmalarımın oluştuğu iki yazım:

a. “Prof. Dr. Saim Sakaoglu’nun Türk Dünyası ile İlgili Kitap ve Yazılarının Bibliyografyası (1967-2002)”, *Türk Dünyası / Dil ve Edebiyat Dergisi*, 11, Güz, 2002, 387-408. Burada, 35 yıllık sürede yayımladığım; kitap, makale, bildiri, derleme, aktarma, çeviri, vb. 140 yayımlarım yer almıştır.

b. “Türk Dili, Halk Kültürü ve Âşık Edebiyatı Üzerine Hazırladığım Bibliyografyalar ve Bir Ek”, *Bilgi Yolu* (Konya), 4 (5), [Mart] 2004, 43-46.

Burada, üç ayrı konuda hazırladığım kitap ve makale bütünlüğündeki yayımlarım yer almıştır.

Aşağıda, KKTC ile ilgili yayımlarımın 2 başlık altında verilecektir. Hiçbir unvanı elde etmek için hazırlanmayan bu çalışmalar, bir bilim adamının hasbiliğinin kaçınılmaz bir sonucudur. Tekrar edeyim, aldığımız üç-beş inanmanın kaynağını gösterecek kadar dürüst davrandık. Kitaplar boyu çalıntı yapanların baş tacı edildiği dünyamızda bir farklı örneği sergilemeye çalıştık.

Bu çalışmamızın planı aşağıdaki gibidir:

I. KİTAPLAR

- A. Bağımsız Kitap (Bir kitap)
- B. Kıbrıs Bölümünde Bulunan Kitaplar (Dokuz yazı)
- C. Ayrı Basımlar (Yedi Yazı)

II. MAKALELER

- A. Bildiriler (İki yazı)
- B. Derlemeler (Yedi yazı)
- C. Tanıtımlar (Dört yazı)
- D. Konuşma (Bir yazı)
- E. Deneme (Bir yazı)
- F. Haber (Bir yazı)

I. KİTAPLAR

Burada yer alan 10 kitap üç ana ve üç alt başlıkta ele alınmıştır. İkinci ana başlıktaki kitapların hepsinde Kıbrıs ile ilgili bölümler vardır.

A. Bağımsız Kitap

1. *Kıbrıs Türk Masalları*, Ankara 1983, Başbakanlık Basımevi, 167 s. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları: 544. 2 bs. Ankara 1986. Çocuk Kitapları Dizisi: 48.

Kitap bir tekerleme, 20 masal ve Sonsöz'den oluşmaktadır.

Hızır ile Üç Kardeş (s. 67-76) adlı Erdoğan Saracoğlu'nun tezinden kitabımıza alınan masal, Barbara Pfliegerl'in *Es war einmal es war keinmal* (İstanbul 1992) adlı antolojisine de alınmıştır (s. 133-140).

Kitabın son şekli tarafımızdan görülmediği gibi üç yıl sonra yapılan ikinci baskısı da iki yıl sonra öğrenilebilmiştir. Dolayısıyla kitabın düzeni sıradan memurların zevkine göre yapılmıştır. Ayrıca bu kitap 'Çocuk Kitabı' da değildir. 'İçindekiler'de verilen sıra numarası metinlerin adlarının önünde yoktur. Ayrıca Sonsöz'de yer alan iki cümleyle de kaynak eserlerin (tezlerin) hazırlayıcıları toptan verilmiştir. Oysa, her birinin tez adları, künyeleri, vb. bilgiler ayrı ayrı verilmişti. Gecikerek de olsa durumu açıklığa kavuşturmak istedik. Yararlanılan kaynaklar şunlardır:

A. Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü:

1. Ziya Hüseyin: Bir tekerleme, beş masal,
2. Osman Celil: Beş masal
3. Hasan Sami: Üç Masal
4. Ertan Mahmut: İki masal

B. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü:

5. Rauf Ali: Bir masal
6. Sami Ergün: Bir masal
7. Erdoğan Saracoğlu: Bir masal

C. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü:

8. Yıldıran Cantaş: Bir masal

D. Derleme

9. Turgut Günay, 1968’de band kopyesini vermişti.

Bu kitabımızla ilgili eleştiri, tanıtma ve cevaplarımız aşağıya alınmıştır:

a. Hasan Kallimci, “Masallar Çocukların Huzuruna Çıkarken”, *Töre*, 159, Ağustos 1984, 55-56. Bu tanıtma yazısına verdiğimiz cevap:

“Bir Tanıtma Üzerine Sohbet”, *Töre*, 164, Ocak 1985, 58-59.

b. Ali Berat Alptekin, “Kıbrıs Türk Masalları”, *Folklor ve Etnografya Araştırmaları*, 1985, İstanbul 1985, 413-414.

B. Kıbrıs Bölümünde Bulunan Kitaplar

B / 1. Tek İmzalı Kitaplar

1. *Folklor Bibliyografyaları Bibliyografyası Üzerine Bir Deneme*, Konya 1991, Özel Yayın, 150 s. Mustafa Naci Gücüyener Matbaacılık ve Gazetecilik Tic. A. Ş.

Kıbrıs ile ilgili kaynaklar da vardır (s. 98-99).

2. *Efsane Araştırmaları*, Konya, Selçuk Üniversitesi Yayını, 1992, Selçuk Üniversitesi Basımevi, 136 s.; 2. bs. Konya 2009, 346 s.

Selçuk Üniversitesi Yayınları nu. 106

Eğitim Fakültesi yayınları nu. 26

a. Balkan Ülkeleri Halk Anlatmalarında Dini İnanışların Efsaneye Yansıması (s. 37-41).

aa. Taş Kesilme efsanesi (s. 39-40)

Bildirinin Makedonca ve İngilizcesi için bk. I. c / 5.

b. Anadolu Efsanelerinde ‘Pınarda Kaybolan Tas Motifi ve Yayılma Sahası Üzerine (s. 55-61).

ba. Gümüş Tas efsanesi (s. 57)

Gülün Necati’den alınmıştır (s. 59)

bb. Toroslardan Kaybolan Tas (s. 58)

Sadri Sarptır’dan alınmıştır (s. 33). Ayrıca bk. Sakaoğlu, ‘Kıbrıs Efsaneleri’, *Türk Folkloru*, 1 (12), Temmuz 1980, 6-7.

c. 1974 Kıbrıs Barış Harekâtıyla İlgili Efsaneler (s. 104-108).

d. Kıbrıs: Canbulat Bey (s. 132-133).

Bayraktaroğlu, Gülgün Necati ve başka kaynaklardan yararlanılmıştır.

Yazımızın hazırlık aşamasında baskı hazırlıkları yapılan kitabın genişletilmiş ikinci baskısına birinci baskıdaki ilk üç yazı alınmış, dördüncü yazı başka efsanelerle birlikte değerlendirilmiştir. Biz de bu sonuncu yazı ile ek yazımızı aşağıya alıyoruz.

a. “Kıbrıs ve Anadolu Türklerinin Efsaneleri Arasındaki Ortaklıklar Üzerine”,

b. Kıbrıs Efsaneleri

ba. Canbulat Efsanesi / Çark (Çeşitli tarihî ve edebî kaynaklar)

bb. Gümüş Tas Efsaneleri (Bayraktaroğlu, Gülgün Necati, 59)

bc. Çocuk Taşı Efsaneleri (Edibe Türker, 19-20)

bç. İncekum Efsaneleri (Selma Aktan, ikinci kitap, 49-50)

bd. Öküz Efsaneleri (Selma Aktan, ikinci kitap, 51)

3. *Masal Araştırmaları*, Ankara 1999, Akçağ Yayınları, [+] +340 s., Başer Matbaası; 2. bs. 2003; 3. bs. 2007, 4. bs. 2010.

Akçağ yayınları: 272

Kaynak Eserler: 65

a. Bir Kıbrıs Masalının Motif Yapısı (s. 99-111)

Journal of Turkish Studies, 7 (2), 1984, 358-368.

b. Kıbrıs Masalı: Hacı ile Çoban (s. 319).

Türk Folkloru, 4 (37), Ağustos 1982, 15. Ziya Hüseyin’in tezinden alınmıştır.

4. *Kadirli Âşık Halil Karabulut / Destan Destan Üstüne* (hzl. Saim Sakaoğlu), Kadirli 2002, Sumbas Kaymakamlığı Sumbas ve Köyleri Toplumsal kalkındırma Birliği Yayınları, 409+8 s., Sebat Matbaası.

Eser Konya’da basılmış, Kaymakamlık yayın yeri olarak ‘Kadirli’nin yer almasını istemiştir.

15 bölümden oluşan destanların on dördüncü bölümü ‘Kıbrıs Destanları’ adını taşımaktadır. Bölümde yedi adet destan vardır.

Yayın nu: 1

5. *101 Türk Efsaneleri*, Ankara 2003, Akçağ Yayınevi, 243 s. Başar Matbaası; 2. bs. 2004.

Kitapta yer alan efsaneler ve kaynakları:

a. Turaç (s. 131-132), Oğuz Yorgancıoğlu, 81,

- b. Tuz Gölü (s. 133-134), Tuncer Bağışkan, 4-6,
- c. Hacı Mehmet Baba ile Lalası (s. 135-136), Bağışkan, 46,
- d. Canbulat Bey (s. 137-139), Bayraktaroğlu,
- e. Gümüş Tas (s. 140-141), Bayraktaroğlu,
- f. Çocuk Taşı (s. 142-144).
- g. Akdeniz'deki Öküzler (s. 152-153), Selma Aktan, ikinci kitap 51.
- 6. *Karaca Oğlan*, Ankara 2004, Akçağ Yayınevi, 1030 s., Erek Ofset.
Akçağ Yayınları: 632, Biyografi-İnceleme: 30
Karaca Oğlan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde (s. 244)

Kuzey Kıbrıs Türklerinin ağzından derlenen Karaca Oğlan ile ilgili bilgiler verilirken İltter Veziroğlu'nun annesinin dağarcığından yararlanılmıştır.

B / 2 İki İmzalı Kitaplar

1. *Türk Saz Şiiri Antolojisi (14-21. Yüzyıllar)*, Ankara 2006, Akçağ Yayını, 472 s. (Prof. Dr. Ali Bert Alptekin ile ortak).

Âşık Kenzî (s. 100-101). Hayat hikâyesi ve Harid Fedai'den alınan bir şiiri verilmiştir: Halavetde (Vezniâher)

2. *Nasreddin Hoca*, Ankara 2009, (Prof. Dr. Ali Berat Alptekin ile ortak).
KKTC Türkleri arasında Nasreddin Hoca (s. 111-112)

Bölümün hazırlanmasında, Kutlu Adalı, M. Ş. Tekman, İ. Zeki Burdurlu, Mustafa Gökçeoğlu, vb. yazarlardan yararlanılarak Kıbrıs'ta yaşayan Nasreddin Hoca tanıtılmaya çalışılmıştır.

B / 3 Çok İmzalı Kitap

Türk Dünyası Ortak Edebiyatı / Türk Dünyası Edebiyatı Tarihi, C II, Ankara 2002, XVI+721 s.

Kıbrıs Masalları (s. 238-244)

Kıbrıslı Türklerin masalları üzerine yapılan çalışmalar verilirken; tasnif, kalıp sözler, yayınlar ele alınmış, örnekler verilmiştir.

C. Ayrı Basımlar

Bu ayrı basımlarının dördü bildiri, ikisi bibliyografya ve biri de makaledir.

1. "Kıbrıs Bilmeceleri", *Türk Dünyası Araştırmaları*, 12, Haziran 1981, 122-148.

Kısa bir bilgiden sonra yararlanılan 11 öğrenci tezi tanıtılmış ve 215 bilmece medlüllerinin (cevapları) alfabetik sırasına göre verilmiştir.

2. “Kıbrıs Bibliyografyası”, *Türk Folkloru Araştırmaları* 1981, 2, Ankara 1982, 101-123.

O tarihe kadar hazırlanan en başarılı bibliyografya olarak kabul edilen bu çalışmamızda; 16 bibliyografya, 49 kitap, altı dergi özel sayısı, 25 bitirme tezi, 92 makale, 53 destan ve 10 şiir kitabı olmak üzere 251 kaynağa yer verilmiştir. Bu sayıları alt dallara göre dağılımı aşağıda verilecektir. Bu arada, bizden sonra benzer çalışmaların yapıldığını öğreniyoruz fakat elde edemiyoruz. Biz üniversitesi olmayan bir KKTC’de bazı arkadaşlarımızla güzel çalışmalar yaptık. Şimdi ise birkaç üniversiteli KKTC’de yeni çalışmalar ortaya konulmaktadır.

I. BİBLİYOGRAFYALAR

A. Müstakil Bibliyografyalar: Sekiz kaynak.

B. Kitaplardaki Bibliyografyalar: Sekiz kaynak.

II. KİTAPLAR: Kırk dokuz kitap.

III. DERGİ ÖZEL SAYILARI: Altı özel sayı.

IV. MEZUNİYET TEZLERİ

A. Ağız Çalışmaları: On beş tez.

B. Folklor Çalışmaları: Altı tez.

C. Kütüphanecilik Çalışmaları: Üç tez.

D. Diğerleri: Bir tez.

V. MAKALELER: Doksan iki Makale.

VI. ŞİİRLER

A. 1955-1958 Destanları: Yirmi bir destan.

B. 1963-1965 Destanları: Yirmi iki destan.

C. 1974-1975 Destanları: Dokuz destan

D. Değişik Tarihî Destanlar: Bir destan

E. Şiir kitapları: On kitap

3. “Bir Kıbrıs Masalının Motif Yapısı”, *Journal of Turkish Studies*, 7 (2), ABD, 1984, 357-368.

6-12 Ekim 1980 tarihleri arasında İstanbul’da toplanan III. Millî Türkoloji Kongresi’nde bildiri olarak sunulmuştur.

Kıbrıs Türk Masalları'nda yer alan 'Hızır ile Üç Kardeş' (s. 67-76) adlı masal Erdoğan Saracoğlu'nun tezinden alınmıştır.

4. "Anadolu Efsanelerinde 'Pınarda Kaybolan Tas Motifi' ve Yayılma Sahası Üzerine", *I. Milletlerarası Türk Halk Edebiyatı ve Folklor Kongresi / 11-12 Ekim 1988 Tebliğler / Konya*, Konya 1990, 255-262.

a. Gümüş Tas efsanesi (s. 57).

b. Toroslarda Kaybolan Tas (s. 58).

5. "Kazuvañjata so Religijozna Tematika Kaj Balkanskite Narodi Novniot Odraz vo Predamjata", *Makedonski Folklor* (Üsküp), 24 (47), 1991, 187-193.

a. Türkçesi: Efsane Araştırmaları, Konya 1992, 37-41; 2. bs. 2010, 215-220.

aa. Taş Kesilme efsanesi (s. 39-40).

b. İngilizcesi: "The Reflection of the Folk Belief on Legend in the Folk Narration of the Balkan Countries", *Eğitim Fakültesi Dergisi* (Konya), 4, 1990 (basımı: 1992), 1-5.

ba. Taş Kesilme efsanesi (s. 4)

7-9 Temmuz 1991 tarihleri arasında Ohri'de (Makedonya) toplanan XI. Milletlerarası Balkan Folklor Sempozyumu'nda okunmuştur.

6. "Kıbrıs ve Anadolu Türklerinin Efsaneleri Arasındaki Ortaklıklar Üzerine", *Türk Dünyası / Dil ve Edebiyatı Dergisi*, 9, Bahar, 2000, 16-24.

Metinlerine yer verilen beş efsane ve kaynaklarını kısaca tanıtalım.

a. Çocuk Taşı efsanesi, Edibe Türker'den (s. 19-20) alınmıştır.

b. Gümüş Tas efsanesi / Altınlı Tekne efsanesi, Bayraktaroğlu ve Gülgün Necati'den (s. 59) alınmıştır.

c. Canbulat efsanesi, Bayraktaroğlu ve Necati'den (s. 61) ve Hasene Ilgaz'dan (s. 145) alınmıştır.

d. Yarasa / Gece Kuşu Neden Tüysüzdür? Yorgancıoğlu'ndan (78-79) alınmıştır.

e. Serçe Niçin Seke Seke Gider? Yorgancıoğlu'ndan (s. 79) alınmıştır.

6-11 Mayıs 1993 tarihleri arasında Lefkoşa'da toplanan VI. Uluslararası Ahmet Yesevi ve Türk Halk Edebiyatı Semineri'nde okunmuştur.

7. "Prof. Dr. Saim Sakaoğlu'nun Türk Dünyası ile İlgili Kitap ve Yazılarının Bibliyografyası (1967-2002)", *Türk Dünyası / Dil ve Edebiyatı Dergisi*, 14 Güz, 2002, 388-408.

35 yıllık bibliyografyada yer alan 140 kaynağın 22'si Kıbrıs ile ilgilidir. Bunlar da bu makalenin değişik bölümlerinde ele alınmıştır. Konu dökümü ise şöyledir: Sayılar, dergideki sıraları göstermektedir.

A. Yayın Türü

1. Kitap: 36, 77, 135.
2. Makale: 19 yazı.

B. Yazı Türü

- Makale: 36, 77, 135.
Bildiri: 37, 57, 136.
Derleme: 11, 17, 22, 25, 26, 27, 30, 34.
Tanıtma: 10, 23, 32, 131.
Konuşma: 45.
Deneme: 79.
Haber: 58.

C. Konu Türü

- Folklor: 57.
Masal: 34, 36, 37, 135.
Efsane: 11, 25, 77, 136.
Mâni: 17, 30.
Türkü: 26.
Bilmece: 29.
İnanma: 22.
Bibliyografya: 35.
Gezi: 79.
Açılış konuşması: 45.
Kongre tanıtımı: 58.
Dergi: 10.
Kitap: 23, 32.
Şair ve eseri: 131.

II. MAKALELER

A. Bildiriler

1. “Kıbrıs Türk Folklorunun Türk Dünyası İçindeki Yeri”, *Yeni Kıbrıs*, 7 (10), Aralık 1990, 30-33.

Türkiye’deki basımı: *Türk Kültürü*, 30 (247), Mart 1992, 1-8.

Makedonya’daki basımı: *Birlik*, 17 Eylül 1992, 4879, 13; 19 Eylül 1992, 4280, 13.

2. “Kıbrıs Türkleri ile Türkiye Türklerinin Halk Edebiyatındaki Ortaklıkları”, *Türk Dili*, 85 (614), Şubat 2003, 167-179.

B. Derlemeler

1. “1974 Kıbrıs Barış Harekâtıyla İlgili Efsaneler”, *Türk Kültürü*, 15 (175), Mayıs 1977, 436-440.

Değişik kaynak kişilerden alınan üç efsaneye yer verilmiştir.

2. “Kıbrıs Mânileri”, *Dadaş (Halkın Sesi ‘Erzurum’ gazetesinin kültür eki)* 1 (1), 8 Ekim 1979, 3.

Ertan Mahmut’un tezinden alınmış dört mâniye yer verilmiştir.

3. “Folklor Köşesi: Küçük Notlar: 2”, *Çağrı*, 23 (358) Temmuz 1979, 4-8.

Osman Celil’in tezinden alınmış altı inanmaya yer verilmiştir.

4. “Kıbrıs Efsaneleri”, *Türk Folkloru*, 1 (12), Temmuz 1980, 5-8.

5. “Kıbrıs Türküleri”, *Türk Folkloru*, 2 (13), Ağustos 1980, 5-7; 2 (14), Eylül 1980, 7-8.

6. “Kıbrıs Mânileri”, *Türk Folkloru*, 2 (23), Haziran 1981, 13-16; 2 (24), Temmuz 1981, 15-17; 3 (25), Ağustos 1981, 16-19; 3 (26), Eylül 1981, 15-16.

7. “Kıbrıs Masalları”, *Türk Folkloru*, 3 (34), Mayıs 1982, 8-9; 3 (35), Haziran 1982, 13-15; 4 (47), Ağustos 1982, 13-15.

C. Tanıtımlar

1. “Dergiler: 9. Kaynak”, *Türk Kültürü*, 15 (171), Ocak 1977, 182-184.

Derginin benim için önemi, Kıbrıslı şair Remzi’nin ‘Folklorumuzdan Seçmeler’ başlıklı bölümünde yer alan ve 17 dörtlükten oluşan ‘Kıbrıs Destanı’dır.

2. “Bir Kitabın İçinden: Kıbrıs Folklorundan Örnekler”, *Türk Folkloru*, 1 (8), Mart 1980, 4-7.30.

Yazar Hasene Ilgaz’ın *Kıbrıs Notları* (İstanbul 1948) adlı eserinin değerlendirilmesidir.

3. “Kitaplar Arasında: Kıbrıs Türk Folkloru”, *Erciyes*, 4 (46), Aralık 1981, 2-3.

Oğuz Yorgancıoğlu’nun anılan eserinin (Magusa1980) tanıtmasıdır.

4. “Osman Türkay’ın Yeni Kitaplar”, *Türk Dili*, 575, Kasım 1999, 1002-1004.

Türkay’ın çeşitli yabancı dillere çevrilen şiirlerinden yola çıkılarak yeni kitapları da tanıtılmıştır.

D. Konuşma

1. “Bir Sözümler Var Kıbrıs Üstüne”, *Yeni Kıbrıs*, 5 (8), Mayıs 1988, 31.

15 Kasım 1987 tarihinde Erzurum’da düzenlediğimiz ‘Kuruluşunun 1. Yılında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Şenlikleri’nde yaptığım açılış konuşmasıdır.

Yazının daha sonraki yayımı için bk. *Yeni Meram* (Konya), 27 Mayıs 1989, 4.

E. Deneme

“Kıbrıs Sahillerine Vuran Duygular”, *Yeni Konya*, 19 Mayıs 1993, 3.

6-11 Mayıs 1993 tarihleri arasında Lefkoşa’da toplanan, *VI. Uluslararası Ahmet Yesevi ve Türk Halk Edebiyatı Semineri* için gidilen Kıbrıs’ta duygularımın dile getirildiği bir yazıdır.

Yazının daha sonra yayımı için bk. *Size*, 15 (236), Haziran 1993, 32.

F. Haber

1. “Çeşitli Türk Toplulukları Arasında Dil ve Kültür Bağı Sempozyumu Lefkoşa’da Yapıldı”, *Türk Kültürü*, 28 (332), Aralık 1990, 759-763.

Yazıda, yukarıda II A-1’de yer alan bildirimizi sunduğumuz bilgi şölenine katılanlar ve bildirimleri tanıtılmış, toplantı hakkında bilgi verilmiştir.

Bibliyografyamızın yayımlanmasından sonraki yıllarda KKTC’de güzel gelişmeler oldu. Bunlardan bir ikisini de tarihe not düşmek için hatırlatıyorum.

1. *Halkbilimi Sempozyumları*: KKTC’de kurulu bulunan Halk Sanatları Derneği (HAS-DER) tarafından 25 Şubat 1983’te düzenlenen ilk toplantı ile takip eden yıllardaki üç toplantının konuşmaları, 1986’da KKTC Turizm ve Kültür Bakanlığı tarafından bu ad altında yayımlanmıştı. İkinci kitap aynı adla 1997’de ve V-VIII. toplantıların konuşmalarını içine alarak yayımlanır. Üçüncü kitap ise 2001’de, IX-XIII. toplantıların konuşmalarını içine alır.

2. *Halkbilimi dergisi*: 1986 yılından itibaren yayımlanır. Süreli yayın olmakla birlikte yılda bir sayı yayımlandığı da görülür: 1997, 45. sayı.

Sonuç olarak bir Türkiye Türkü olan ben güzel şeyler yaptığımı inanıyorum, elimizden geleni bu kadar. Darısı yetişmekte olan gençlerin başına... Bilim ahlakına uyarak, çalmadan ve kaynak göstererek... Onlara selam olsun.

